

Motion till riksdagen
2006/07:C212

av Egon Frid m.fl. (v)

Mobiltelefonstrålning

1 Innehållsförteckning

1	Innehållsförteckning.....	1
2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Inledning	2
4	Oro för strålning.....	2
	4.1 Hur kan vi möta oron	3
5	Bygglovsplikt.....	4
6	Ledningsrätten.....	4
	6.1 Stärk kommunernas inflytande.....	4
	6.2 Kommunens rätt att väcka ett ärende om samlokalisering	5

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om information avseende antenner, basstationer och sändningsmaster.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatoriskt samråd med bygg- och miljönämnd i samband med prövning av ledningsrätt.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att sändningsmaster inte får placeras närmare än 150 m från bostäder och 300 m från skolor och förskolor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bygglov för sändningsmaster.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bygglov avseende basstationer och mobilantenner.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunerna, genom PBL, ges ett inflytande vad gäller samlokalisering av mobilmaster då detta anses nödvändigt av miljö- och hälso- eller säkerhetsskäl.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kommunerna bör ges rätten att väcka ett ärende om samlokalisering mellan en operatör och en mastägare.

3 Inledning

Vänsterpartiet har vid ett flertal tillfällen motionerat om försiktighetsprincipen vad avser strålning från mobilmaster. Den stora utbyggnad som nu är i full gång med tredje generationens mobiltelefoni ger anledning till att se över regelverket kring samhällsansvar och information till allmänheten.

Utbyggnaden av 3 G-nätet kräver 6 000 sändningsmaster och minst 30 000 nya antenner som monteras på bostadshus och andra byggnader. 3 G använder en högre frekvens som innebär att räckvidden från basstationernas antenner är kortare än för GSM-mobiltelefoner, vilket tillsammans med den större överföringskapaciteten gör att det behövs fler basstationer för 3 G.

4 Oro för strålning

Krisberedskapsmyndigheten visar i sin undersökning av svenska folkets syn på den tekniska utvecklingen av 3 G att det råder stor osäkerhet och oro hos människor. Undersökningen genomfördes genom intervjuer. Resultatet av undersökningen borde ha fått regeringen att tänka efter och se till att utbyggnaden skedde på ett sådant sätt att människors oro togs på allvar och att in-

formation och insyn i processen var så stor som möjligt. Enligt undersökningen var 27 % oroad för människors och djurs hälsa, 48 % hade litet förtroende för myndigheter som ansvarar för eventuella strålningsrisker och 33 % ansåg att kompetensen hos myndigheterna var otillräcklig. Nästan hälften av de tillfrågade tycker att man inte bör satsa på 3 G-tekniken om man inte med hundra procents säkerhet kan fastslå att den inte innebär någon hälsorisk. 59 % ville inte ha en 3 G-mast placerad i sin närmiljö och 73 % säger sig vara ointresserade av utbyggnad av 3 G över huvud taget.

Diskussionen om farorna med strålning från 3 G-master och 3 G-antennar pågår inom vetenskapen och olika skolor har fått olika genomslag i världen. Om vi bara ser till de olika gränsvärdena för strålning från 3 G-master kan vi konstatera att nivåerna skiftar stort mellan olika länder och att gränsvärdet för Sverige i ett internationellt perspektiv är högt. Strålningen som mäts i watt per kvadratmeter ligger t.ex. i Italien på 0,09 W/kvm, i Frankrike (Paris) på 0,01 W/kvm, i Belgien på 0,024 W/kvm medan Sverige och Tyskland har satt gränsvärdet 10 W/kvm.

Oavsett vilken teori vi väljer att förlita oss till är det viktigt att människors oro tas på allvar och att alla har rätt till information om strålningens omfattning i närmiljön. I dag är det bara Post- och telestyrelsen (PTS) och operatörerna som har en samlad information om var alla master, antenner och basstationer är placerade. Regeringen bör ta initiativ till att göra denna information tillgänglig för alla medborgare och se till att kommunerna har en samlad information till medborgarna.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4.1 Hur kan vi möta oron

Det finns en bred enighet i riksdagen för en utbyggnad av tredje generationens mobiltelefonnät. Vänsterpartiet delar uppfattningen om att den nya tekniken är viktig men anser att utbyggnaden bör ske på ett sådant sätt att människors oro minimeras. Vi föreslår därför att det skall vara obligatoriskt med samråd med bygg- och miljönämnd i samband med att ledningsrätten prövas.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vi anser vidare, av samma skäl, att sändningsmaster inte skall få placeras närmare än 150 m från bostäder och 300 m från skolor och förskolor.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

5 Bygglovsplikt

Det finns i dag olika sätt att sätta upp sändningsmaster, och reglerna för vad som kräver bygglov är osäkra. Enskilda master kräver bygglov medan master på byggnader inte behöver vara bygglovspliktiga. För att undgå bygglov har det förekommit att operatörer dolt sändningsmasterna i form av flaggstänger. För att tydliggöra reglerna bör regeringen ändra lagstiftningen på ett sådant sätt att alla sändningsmaster oavsett konstruktion och läge kräver bygglov.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Även fortsättningsvis kommer en mängd basstationer och antenner att sättas upp i vårt samhälle och för att få en klar bild av var och hur stor koncentrationen är i olika områden bör nya anläggningar inte få uppföras innan bygglov beviljats. Bygglovets skulle ge kommunen och kommunmedborgarna en samlad bild av nytillkomna antenner och basstationer. Utifrån denna information ökar medborgarnas möjlighet att välja vilken strålningsmiljö man vill leva i. Vid en sådan bygglovsprocess skall hyresgäster beredas möjligheter att framföra sina synpunkter, och dessa synpunkter skall beaktas i den fortsatta hanteringen. Regeringen bör därför ta initiativ till en lagförändring som innebär att bygglov måste beviljas innan nya basstationer och antenner tas i bruk.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6 Ledningsrätten

Den förändring av lagstiftningen som genomfördes utifrån proposition 2003/04:136 Ledningsrätt för elektroniska kommunikationsnät tog enbart sikte på att underlätta utbyggnaden av 3 G. En följd av lagförslaget blev att fastighetsägare och hyresvärdar som tidigare inte accepterat att upplåta plats för mobiltelefonantennerna och basstationer kan tvingas avstå från mark eller utrymme till operatörer. Fastighetsägare och bostadsrättsinnehavare har tidigare genom att säga nej till att upplåta plats haft ett direkt inflytande över utbyggnaden medan hyresgäster bara hade ett indirekt inflytande genom fastighetsägarnas ställningstagande. Genom den nya lagstiftningen har möjligheten för medborgarna att påverka kraftigt försämrats.

6.1 Stärk kommunernas inflytande

I prop. 2005/6:191 föreslogs en ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation så att möjligheterna att förplikta en operatör att mot marknadsmässig ersättning tillhandahålla samlokalisering införs. I samband med ett förpliktigande om samlokalisering skall det vidare gå att förpliktiga operatören att mot ersättning för uppkomna kostnader genomföra stagning eller påbyggnad av mast för att ett tillhandahållande av samlokalisering m.m. skall kunna ske. Vänsterpartiet anser att man, för att uppnå målet om att fler sam-

Fel! Okänt namn på

lokaliseringar av mobilmaster än i dag skall komma till stånd, även måste ge kommunerna möjlighet att ingripa då de anser att en samlokalisering är nödvändig av miljö-, hälso- eller säkerhetsskäl. För att kommunen skall ha möjlighet att tvinga fram ett samgående när detta är möjligt föreslår vi en skärpning av PBL. Ändringen skall ge kommunerna rätten att säga nej till master som kan samlokaliseras med en befintlig mast, alternativt en annan mast som är bättre placerad utifrån miljö-, hälso- eller säkerhetsaspekter.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6.2 Kommunens rätt att väcka ett ärende om samlokalisering

Kommunerna bör även ges rätten att väcka ett ärende om samlokalisering mellan en operatör och en mastägare. Vi föreslår därför att denna rätt utvidgas till att även gälla för kommunerna.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Tillsammans med en förstärkning av PBL är det troligt att en sådan bestämmelse ytterligare skulle öka antalet samlokaliseringar och med hög sannolikhet även leda till ett färre antal PBL-ärenden.

Stockholm den 19 oktober 2006

Egon Frid (v)

Torbjörn Björlund (v)

Siv Holma (v)

Eva Olofsson (v)

Rossana Dinamarca (v)

Elina Linna (v)

LiseLotte Olsson (v)